

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Identificació de l'expedient

Resolució de sobreseïment del procediment sancionador núm. PS 64/2020, referent a la Residència Tercera Edat l'Onada, S.L.

Antecedents

1. En data 08/05/2020, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona/entitat pel qual formulava una denúncia contra la Residència i Centre de dia (...) - centre gestionat per l'entitat Residència Tercera Edat l'Onada SL, amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, la persona denunciant exposava que l'entitat denunciada havia deixat a la recepció del centre les nòmines dels empleats sense ensobrar. També afirmava que quan "el recepcionista" s'absentava, les nòmines restaven sense custodiar a la vista de qualsevol persona. Finalment, considerava que la persona de la recepció no hauria de tenir accés a les nòmines dels treballadors. Per tal d'acreditar la seva denúncia, la persona denunciant aportava dues fotografies de dates 7/5/2020 i 5/6/2020.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 133/2020), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que en poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants que hi concorrien.

3. En aquesta fase d'informació, en data 18/06/2020 es va requerir l'entitat denunciada perquè informés sobre el procediment habitual utilitzat per a la gestió de les nòmines dels treballadors del centre de treball esmentat més amunt, així com que concretés les funcions atribuïdes al personal de recepció que justificaria que tinguessin accés a les nòmines dels treballadors del centre.

4. En data 02/07/2020, l'entitat denunciada va respondre el requeriment a través d'escrit en què exposava el següent:

- Que l'elaboració de les nòmines dels treballadors de tots els centres de l'entitat es troba centralitzada al departaments centrals de l'entitat, concretament s'elaboren al Departament de RRHH de l'entitat, des d'on s'envien per correu electrònic a la Direcció de cadascun dels centres de l'entitat. Posteriorment la Direcció de cada centre s'encarrega de lliurar la nòmina en format paper als treballadors adscrits al seu centre.
- Que durant la crisi sanitària provocada per la Covid-19, la Direcció del centre objecte de la denúncia va haver d'efectuar una reorganització de la plantilla amb caràcter temporal, atès

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

que el centre estava afectat per diferents baixes mèdiques, concretament es trobaven de baixa la persona auxiliar que habitualment ensobrava les nòmines i la subdirectora del centre que era qui lliurava les nòmines als treballadors. També afirmava que *“aquesta situació puntual podria haver propiciat que no hi hagués la mateixa agilitat per fer les tasques que no eren pròpies”*.

- Que l'espai de recepció és un espai tancat, i que l'accés a la residència es fa a través d'una porta protegida amb codi d'accés, i que “en data 13/3/2020 el centre va tancar les portes de la residència a totes les persones que no fossin personal del centre, fins i tot als familiars dels residents”.
- Finalment, manifestava que d'acord amb el catàleg de llocs de treball, el personal de recepció *“pot realitzar el control i sortida de documentació, arxiu i altres tasques administratives, i ha signat el document de política de seguretat i acord de confidencialitat”*.

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa.

5. Encara en aquesta fase d'informació, en data 09/07/2020 es va requerir l'entitat denunciada perquè aportés el document d'anàlisi de riscos aplicable al centre objecte de la denúncia.

6. En data 13/07/2020, l'entitat denunciada va respondre el requeriment esmentat aportant el document requerit.

7. En data 19/11/2021, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra la Residència Tercera Edat l'Onada, S.L. per una presumpta infracció prevista a l'article 83.5.a), en relació a l'article 5.1 f); tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, RGPD). Aquest acord d'iniciació es va notificar a l'entitat imputada en data 27/11/2020.

8. A l'acord d'iniciació es concedia a l'entitat imputada un termini de 10 dies hàbils, comptadors a partir de l'endemà de la notificació, per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per defensar els seus interessos.

9. En data 16/12/2020, la Residència Tercera Edat l'Onada, S.L. va formular al·legacions a l'acord d'iniciació, que s'aborden a l'apartat 3er dels fonaments de dret.

L'entitat imputada aportava amb el seu escrit documentació diversa.

Fonaments de dret

1. L'àmbit d'actuació de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades d'acord amb l'article 3.f) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, comprèn els

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

tractaments que duen a terme: “f) les altres entitats de dret privat que presten serveis públics per mitjà de qualsevol forma de gestió directa o indirecta, si es tracta de fitxers i tractaments vinculats a la prestació d'aquests serveis”. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC, i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 k) i 8.2 j) de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. Tal i com consta als antecedents (antecedent 7è), aquesta Autoritat va acordar iniciar un procediment sancionador contra la Residència Tercera Edat l'Onada S.L., per una presumpta infracció molt greu prevista a l'article 83.5.a) l'RGPD, que tipifica la vulneració de “a) Els principis bàsics per al tractament, incloses les condicions per al consentiment, d'acord amb els articles 5, 6, 7 i 9.”, en considerar com a fets provats que les nòmines dels treballadors adscrits al centre “(...)”, els quals són treballadors de l'entitat Residència Tercera Edat l'Onada S.L., es trobaven al mostrador de la recepció sense ensobrar.

3. L'entitat imputada ha formulat al·legacions al acord d'iniciació. Procedeix, en primer lloc, abordar les al·legacions de l'entitat imputada.

3.1. Sobre el context i la situació d'excepcionalitat en què es van produir els fets.

En el 1r apartat del seu escrit d'al·legacions, l'entitat imputada addueix la situació d'excepcionalitat en què s'emmarquen els fets imputats. Concretament, exposa que els fets es van produir durant la crisi sanitària ocasionada per la situació de pandèmia causada per la Covid-19. Segons relata, en aquest període la residència va patir diverses baixes de treballadors, motiu pel qual la Direcció del centre va haver d'efectuar canvis de jornada, d'horaris i polivalència funcional en la plantilla, per tal d'organitzar recursos i personal i poder mantenir l'atenció necessària als residents del centre. En efecte, els fets es van produir en dates 7/5/2020 i 5/6/2020, coincidint amb el primer estat d'alarma que es va decretar el 13/03/2020, i que es va allargar fins el 21/06/2020. Tal com afirma l'entitat imputada, durant aquest període les residències de gent gran van patir un fort impacte que, entre d'altres, va suposar que alguns dels seus treballadors es trobessin en situació de baixa laboral, i que enfront d'aquesta situació es veiessin obligades a reestructurar les plantilles i a organitzar les tasques assistencials i administratives a fi de suplir les baixes que s'anaven produint en la plantilla. Tal com veurem a continuació, aquesta situació d'excepcionalitat pot explicar canvis puntuals i també excepcionals en el procés de lliurament de les nòmines als treballadors.

En primer lloc, cal esmentar que l'entitat imputada té un procediment normalitzat d'elaboració i gestió de les nòmines. A fi d'acreditar-ho, va aportar un document consistent en el protocol d'elaboració de les nòmines. Segons aquest document, l'elaboració de les nòmines correspon al Departament central de RRHH de l'entitat, des d'on s'envien per correu electrònic a la Direcció de cadascun dels centres de l'entitat. Posteriorment, la Direcció de cada centre s'encarrega de lliurar la nòmina en format paper als treballadors adscrits al seu centre. Val a dir que en el

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

període en què es van produir els fets, la persona auxiliar que habitualment ensobrava les nòmines i la Subdirectora del centre, que era qui lliurava les nòmines als treballadors, es trobaven de baixa, motiu pel qual la Direcció va assignar aquestes tasques a la persona treballadora de la recepció.

En segon lloc, l'entitat va acreditar que la persona recepcionista estava autoritzada per realitzar les tasques referides. En efecte, el seu l'escrit d'al·legacions cita l'article 17 del VII Conveni marc estatal de serveis d'atenció a les persones dependents, d'acord amb el qual s'estableixen les funcions del personal relatiu a cada categoria professional. Pel que fa a les funcions de Porter/Telefonista/Recepcionista contemplades en l'article esmentat i reflectides en el document relatiu al catàleg de llocs de treball que també aporta, el personal recepcionista està facultat, entre d'altres, per a la realització de les següents funcions: el control i sortida de documentació, l'arxiu i altres tasques administratives, la gestió de documents dels departaments centrals, la confecció de fitxes dels treballadors, la gestió de la correspondència, així com a col·laborar amb el personal amb tasques de recolzament a altres professionals. Cal afegir que, d'acord amb la descripció del lloc de treball, aquest depèn directament de la Direcció/Subdirecció del centre.

En tercer lloc, l'entitat va acreditar que la persona recepcionista havia estat informada sobre els aspectes relatius a la protecció de les dades personals que havia d'aplicar als tractaments de dades que se li encomanaven. Per acreditar-ho va aportar l'acord de confidencialitat, el codi de conducta i deontològic del centre, així com el document relatiu a la política de seguretat per al tractament de les dades personals, tots els documents havien estat signats pel treballador.

D'altra banda, l'entitat feia palès que des del 13/3/2020, data en que es va declarar el primer estat d'alarma, el centre va romandre tancat, de manera que no es permetia l'entrada a les persones alienes al centre, incloses les persones familiars dels residents.

En definitiva, l'entitat imputada ha acreditat que disposa d'un procediment normalitzat d'elaboració i lliurament de les nòmines als seus treballadors. Que per motius excepcionals i de força major, la Direcció del centre va haver d'atribuir a la persona recepcionista la tasca d'ensobrar les nòmines. L'atribució d'aquesta tasca es podia fer en base a la descripció dels llocs de treball aportada i, a més, tenint en compte que el lloc de treball de recepcionista depèn directament de la Direcció/Subdirecció del centre. Així mateix, l'empresa ha acreditat que la persona recepcionista ha estat informada sobre els aspectes relatius a la confidencialitat i a la seguretat de les dades personals que tracta. Es per això que, d'acord amb els raonaments anteriors i ateses les circumstàncies excepcionals provocades per la pandèmia, la persona recepcionista era, en aquell moment, persona autoritzada per realitzar la tasca d'ensobrar i lliurar les nòmines als treballadors del centre.

3.2. Sobre la manca d'infracció del principi de confidencialitat.

L'entitat imputada afirma que no s'ha vulnerat la confidencialitat de les dades dels seus treballadors, perquè addueix que les imatges no acrediten per si soles que les nòmines hagin

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

restat exposades a la vista de tothom i tampoc que la recepció estigués sense supervisió de la persona encarregada d'ensobrar les nòmines.

Per poder determinar si les nòmines es trobaven exposades a la vista de tothom cal tenir en compte la configuració de la recepció i el lloc concret on es trobaven les nòmines. Mitjançant les fotografies aportades per la persona denunciant, es constata que el mostrador és un moble de forma semicircular, amb un panell frontal que va des de la part superior fins al terra. Consta de dos nivells: la part superior, consistent en un sobre de fusta que agafa tot el mostrador; i la part inferior, que constitueix la superfície de treball de la persona recepcionista. La fondària de la superfície de treball té unes dimensions superiors a les del sobre superior, de manera que una part de la superfície de treball queda oculta sota el sobre de fusta superior. D'altra banda, el mostrador es troba situat enfront de la porta d'entrada a la residència i al seu darrere hi ha una paret. D'acord amb les fotografies aportades, les nòmines es trobaven situades a la superfície de treball, concretament, a sota del sobre superior. Tenint en compte això, per poder veure les nòmines caldria situar-se darrere del mostrador, ja que des de la part frontal resten ocultes pel sobre superior i al seu darrere hi ha la paret. De fet, les dues fotografies aportades a les actuacions es van fer des de l'interior del mostrador.

Un cop establerta la distribució de l'espai de la recepció i el lloc concret on es trobaven les nòmines, resta determinar si aquestes han estat exposades a la vista de qualsevol persona no autoritzada. Doncs bé, en la imatge de 7/05/2020 es pot apreciar que la fotografia s'ha fet quan la persona recepcionista no hi era, ja que es veu la cadira buida. Altrament, a la imatge del dia 5/6/2020 es pot apreciar que hi ha una persona asseguda a la recepció, presumptament la persona recepcionista. Per tant, almenys en una ocasió es veu que la persona de la recepció no hi és asseguda a la cadira. Ara bé, no cal oblidar que la fotografia de data 7/05/2020 mostra un moment puntual en el qual es pot suposar que la persona encarregada d'ensobrar les nòmines no hi és a la recepció, però tampoc es pot saber del cert si la persona recepcionista es troba en l'espai de la recepció o si s'ha absentat i, en aquest darrer supòsit, per quanta estona. En qualsevol cas, no es pot afirmar que les nòmines hagin restat exposades a qualsevol persona que transiti per l'espai de la recepció tenint en compte, d'acord amb les fotografies aportades, que: les nòmines es trobaven situades al fons de l'espai de treball de la persona recepcionista, ocultes pel sobre superior; que el mostrador es troba situat enfront de la porta d'entrada a la residència i al seu darrere hi ha una paret; que per poder accedir a les nòmines caldria situar-se darrere del mostrador, és a dir, entre el mostrador i la paret, que no és una zona de pas. Per tant, a la vista de les circumstàncies exposades, no es pot concloure que les nòmines estiguessin exposades a la vista de tothom, com s'afirma a la denúncia, ni tan sols que es trobin a un lloc que fos de fàcil accés.

D'altra banda, l'entitat imputada també addueix que la porta d'accés a la residència (situada enfront del mostrador de recepció) està protegida per un codi d'accés que impedeix l'entrada a les persones alienes i, a més, des del dia 13/3/2020 el centre romaní tancat al públic per acord de l'autoritat administrativa competent, de manera que només podien accedir-hi els treballadors, circumstància que, tot i considerant que les nòmines poguessin haver restat sense

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

supervisió en algun moment puntual, minimitzava en gran manera el risc de ser objecte d'un accés indegut.

En definitiva, l'anàlisi de les concretes circumstàncies que concorren en el present cas, obliguen necessàriament a considerar l'excepcionalitat del moment en què es van produir els fets denunciats. Per tant, si bé es cert que l'entitat imputada tenia implementat un procediment normalitzat per a l'elaboració i gestió de les nòmines, cal tenir en compte que aquest procediment es va veure forçosament alterat per una situació sobrevinguda i excepcional, concretament el pic de la pandèmia, en el període conegut com a "primera onada", que va impedir poder seguir els protocols habituals per ensobrar i lliurar les nòmines. D'altra banda, i tal com ja s'ha posat de manifest, el sistema de gestió i lliurament de nòmines que es va adoptar en aquell moment va tenir un caràcter puntual, i de les circumstàncies descrites en aquest mateix apartat, no va comportar que les nòmines estiguessin a la vista de tothom, ni tan sol s'infereix un risc significatiu d' accés indegut al seu contingut, i en tot cas, no ha quedat acreditat que aquest accés s'hagués materialitzat.

Ara bé, cal incidir en el fet que es té molt en compte l'excepcionalitat del moment en què es van produir els fets, i que un cop desapareguda aquesta situació d'excepcionalitat, el fet de no seguir el procediment normalitzat que té implementat l'entitat per l'elaboració i gestió de les nòmines dels seus treballadors, pot portar a l'Autoritat a considerar que no garanteix una seguretat adequada de les dades personals dels seus empleats.

4. D'acord amb tot el que s'ha exposat, es considera procedent no mantenir la imputació en què es basà la incoació del present procediment, després de valorar detingudament que els fets provats, en les circumstàncies analitzades en l'anterior fonament de dret 3er, no constitueixen, de manera manifesta, una infracció de la normativa de protecció de dades. En conseqüència, procedeix sobreseure el present procediment de conformitat amb l'article 89.1.c) LPAC, i l'article 20.1.a) del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat de Catalunya.

5. No obstant l'anterior, l'article 58.2 a) de l'RGPD faculta a les autoritats de control, en exercici dels seus poders correctius, per tal de formular un advertiment al responsable del tractament, si les operacions de tractament previstes poden infringir el que disposa l'RGPD. En virtut d'aquesta facultat, es considera procedent advertir a l'entitat imputada que el procediment de gestió de les nòmines dels seus treballadors utilitzat durant la pandèmia podria suposar un risc per a la seguretat de les dades dels seus treballadors i recomana restablir el més aviat possible el procediment normalitzat de gestió i lliurament de les nòmines dels seus treballadors contingut al document "A213-PO1 Administració-Nóminas", aportat a l'Autoritat.

Resolució

Per tot això, resolc:

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

1. Declarar el sobreseïment del procediment sancionador núm. PS 64/2020, referent a la Residència Tercera Edat l'Onada, S.L.
2. Advertir a la Residència Tercera Edat l'Onada, S.L., que el fet de no seguir el procediment de gestió de les nòmines dels seus treballadors (el normalitzat o aprovat) pot suposar un risc per a la seguretat de les dades dels seus treballadors.
3. Notificar aquesta resolució a Residència Tercera Edat l'Onada, S.L i a la persona denunciant.
4. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les persones interessades poden, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,